

ဖောင်ခင်ပိုင်

(ခေတ်ဦး)

A silhouette of a fisherman wearing a hat and holding a lantern, standing on the bow of a small boat. The background is a warm, orange sunset sky over a body of water. Several large, traditional fishing nets are visible in the background, supported by wooden frames.

စကားသမုဒ္ဒရာ စာသမုဒ္ဒရာ

မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)

ဓနုဖြူမြို့နယ်၊ ကျုံတနီးရွာ ဇာတိ၊ ဦးရာမ-ဒေါ်စောတင်တို့ ၏ သားဖြစ်သည်။ အမည်ရင်း မှာ ဦးခင်အေး ဖြစ်သည်။ ။

၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းကို မြန်မာတစ်ပြည်လုံးတွင် မြန်မာစာ အမှတ်အများ ဆုံးဖြင့် အောင်မြင်၍ "ငွေတာရီ"ရွှေတံဆိပ်ဆု၊ "ငွေတာရီ" ရွှေတံဆိပ်ဆု၊ "လှသမိန်"ရွှေတံဆိပ် ဆုများ ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသည်။ ။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာ (အထွေထွေဂုဏ်ထူး) ဘွဲ့ ရသည်။ ။ "ပထမတန်းဂုဏ်ထူး" ဖြင့် အောင်မြင်သည်။ ။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရသည်။ ။ ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်သည်။ ။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ပုသိမ်ကောလိပ်တို့ တွင် အမှုထမ်းခဲ့ပြီး ယခုအခါ ဒဂုံတက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာနတွင် တွဲဖက်ပါမောက္ခအဖြစ် အမှုထမ်းလျက်ရှိသည်။ ။

ကျောင်းသားဘဝ ၁၉၅၇ ခုနှစ်မှ စ၍ စာနယ်ဇင်းများ တွင် ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ ။ ဘာသာစာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သုတေသနစာတမ်းဖတ်ပွဲ၊ စာပေဗိမာန်စာတမ်း ဖတ်ပွဲ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရွှေရတု အထိမ်းအမှတ် စာတမ်းဖတ်ပွဲများ တွင် သုတေသနစာတမ်းများ ပြုစု တင်သွင်းခဲ့သည်။ ။

‘စကားပြေသဘောတရား၊ စကားပြေအတတ်ပညာ၊ စကားပြေအဖွဲ့

ပုံစံများ နှင့် ဘာသာ ပြန်လေ့လာချက်၊ ရုံးသုံး မြန်မာစာ၊ ပြည်သူ့အတွက် မြန်မာ စကားပြေ၊ မြန်မာစကား မြန်မာစာရုပ်ပုံ လွှာ၊ စာစီစာကုံးသင်ကြားရေး၊ စကားပြေသင်ကြားရေး၊ ကဗျာသဘောတရားနှင့် ကဗျာလေ့လာ နည်း၊ မေတ္တာနှလုံးသားပုံရိပ်များ ' စသည့် စာအုပ်များ ပြုစုခဲ့သည် ။ 'မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း စတုတ္ထတွဲနှင့် လက်ဝဲနော်ရထာ၏ ပျို့နိဂုံးစု အဖြေကျမ်း' တို့ ကို တည်းဖြတ်ခဲ့သည် ။

၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် 'မြန်မာစကား မြန်မာစာ ရုပ်ပုံလွှာ' စာမူဖြင့် စာပေဗိမာန် စာမူဆု (သုတ ပဒေသာဝိဇ္ဇာပညာရပ်၊ ပထမဆု) ရခဲ့သည် ။

စာရေးသူ၏ အမှာ

"လူတိုင်းလူတိုင်း ဘာသာစကား သမုဒ္ဒရာထဲတွင် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ အချိန်ပြည့်နီးပါး ကူးခတ် လှုပ်ရှားနေရသည် " ဟု ဆိုရလောက်အောင်ပင် လူမှုကိစ္စလိုလိုပင် ဘာသာစကားကို မသုံးမဖြစ် အသုံးပြုနေရသော ကိစ္စများ ဖြစ်နေပါသည်။ ။

စဉ်းစားကြည့်ပါ။ လူသည် နံနက် အိပ်ရာမှ နိုးပြီး မျက်စိနှစ်လုံးဖွင့်ပြီးဆိုကတည်းက အိမ်သားများကို စကားပြောရသည်။ ။ အိမ်သားများ ပြောသည့်စကားကို နားထောင်ရသည်။ ။ သတင်း စာ ဖတ်ရသည်။ ။ သတင်းစာဖတ်ရင်း ရေဒီယိုတို့ ၊ ရုပ်မြင်သံကြားတို့ မှ လွှင့်ထုတ်သော စကားများကို သတင်းအသွင်နှင့်ဖြစ်စေ၊ သီချင်းအသွင်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ဟောပြောချက်အသွင်နှင့်ဖြစ်စေ နားထောင် ရသည်။ ။ လုပ်ငန်းခွင် မဝင်မီ ဈေးသွားဝယ်လျှင် ဈေးစာရင်း ရေးမှတ်ရသည်။ ။ လုပ်ငန်းခွင် ရောက် တော့လည်း ပြောသည့်အလုပ်၊ နားထောင်သည့်အလုပ်၊ ရေးသည့်အလုပ်၊ ဖတ်သည့်အလုပ်များကိုပင် ဆက်လုပ်ရပြန်သည်။ ။ လုပ်ငန်းခွင်မှ ပြန် လာပြီး မျက်စိနှစ်လုံးပိတ်၍ အိပ်ရာဝင်သည် အထိလည်း ထိုအလုပ်များကို ဆက်လုပ်ရပြန်သေးသည်။ ။ ထိုမျှနှင့် ရပ်မသွားသေးပါ။ ။ အိပ်ပျော်သွားပြီးသည့် နောက် အိပ်မက်ထဲမှာ ပင် စကားပြောသည့်အလုပ်၊ နားထောင်သည့် အလုပ်များကို ဆက်လုပ်ရပါ သေးသည်။ ။ ရေးသည့် ဖတ်သည့် အလုပ်များ ပင် အိပ်မက်ထဲပါသည့် အခါမျိုး ရှိသေးသည်။

။ ထို့ကြောင့် လူတိုင်းသည် ပြောခြင်း၊ နားထောင်ခြင်း၊ ရေးခြင်း၊ ဖတ်ခြင်းဟူသော ဘာသာစကား အလုပ်များကို တစ်ရက်လျှင် ၂၄-နာရီလုံးလုံး လောက်ပင် လုပ်နေရကြောင်း ထင်ရှားပါသည် ။ ထို့ကြောင့် ဘာသာစကားကို လူတိုင်းနေ့စဉ် ကူးခတ်နေရသော သမုဒ္ဒရာကြီးအဖြစ် တင်စားရခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။

၂

ဘာသာစကားဆိုသော သမုဒ္ဒရာကြီးထဲတွင် ဘာအစိတ်အပိုင်းတွေ ပါဝင်ပါသနည်း။ ဗျည်း သံ၊ သရသံ ဆိုသော စကားသံတွေ ပါသည် ။ ထိုစကားသံတွေကို ပြောဆိုရာတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော အသံအနိမ့်အမြင့်၊ အတက်အကျတွေ ပါသည် ။ စကားလုံးတွေ ပါသည် ။ ဝါကျတွေ ပါသည် ။ သူ့နေရာ နှင့်သူ သုံးနှုန်းရသော စကားအသုံးအနှုန်းပါသည် ။ ထိုစကားလုံးတွေ၊ ဝါကျတွေ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှိပုံတွေပါသည် ။ နေရာဒေသအလျောက် လူမှုအဆင့်အတန်းအလျောက် ဘာသာစကားတစ်ခု၏ စကားသံချင်း၊ စကားအသုံးအနှုန်းချင်း၊ ဝါကျဖွဲ့ပုံချင်း စသည် ဖြင့် အသွင်ကွဲပြားသွားပုံတွေပါ သည် ။ ဘာသာစကားတစ်ခုကို အကွာရာတင်ထားသော စာ အရေးအသားတွေ ပါသည် ။ ဤသို့ စသည် ဖြင့် ဘာသာစကားတစ်ခုတွင် ပါဝင်သော အစိတ်အပိုင်းများကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည် ။ ဘာသာစကားတစ်ခုကို လေ့လာတော့မည်ဆိုလျှင် "စကားသမုဒ္ဒရာ စာသမုဒ္ဒရာ" ထဲက အဆိုပါ အစိတ်အပိုင်းများကို တစ်ကန့်စီ ပိုင်းခြား လေ့လာရမည်ပင် ဖြစ်ပါသည် ။

ကျွန်တောသည် ဘာသာစကားကို သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာသော "ဘာသာဗေဒ" ပညာရပ်ကို သင်ကြားရသည် မှ စ၍ စိတ်ဝင်စားသည့်အလျောက် လက်လှမ်းမီသမျှ လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ။ အထက် ဖော်ပြပါ အင်္ဂါရပ်များ ၏ အခြေခံသဘောများကိုလည်း တဖြည်းဖြည်း သိမြင်လာခဲ့ရပါသည်။ ။ ကျွန်တော် လေ့လာမိသော ဘာသာစကားဆိုင်ရာ အသိအမြင်ကို အခြေပြုလျက် ဘာသာစကား ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကို မဂ္ဂဇင်းများ တွင် အလျဉ်းသင့်သလို ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ။

၁၉၈၄ ခု၊ ဩဂုတ်လတွင် "ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်း"ကို ထုတ်ဝေသောအခါ ချယ်ရီကို တာဝန်ယူ အကောင်အထည်ဖော်သူ "ကိုအောင်ပြည့်" က ကျွန်တော့်ကို လစဉ် ဆောင်းပါးရေးပေးပါဟု ဆို လာပါသည်။ ။ ကျွန်တော်လည်း ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကို ချယ်ရီမှာ လစဉ် ရေးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ။ ဘာသာစကားအကြောင်းကို အများ စိတ်ဝင်စားစရာဖြစ်အောင် ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ရေးကြည့် လိုသော ကျွန်တော့်စိတ်ကူးကို ချယ်ရီမှာ ထိုဆောင်းပါးများ ဖြင့် အကောင်အထည် ဖော်ကြည့်ဖြစ်ခဲ့ ပါသည်။ ။ ကိုအောင်ပြည့်ကလည်း အားပေးသည်။ ။ သို့ဖြင့် ရေးရင်း ရေးရင်း "လက်တွေ့" လာပြီး ချယ်ရီမှာ ဆောင်းပါး အပုဒ် ၉၀ ကျော်အထိ ရေးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်အထိ ဖြစ်ပါသည်။ ။

၁၉၉၃ ခု၊ ဇန်နဝါရီလမှာ "ရွှေရုပ်စုံ" မဂ္ဂဇင်းကို စတင်ထုတ်ဝေသောအခါရွှေရုပ်စုံကို တာဝန်ယူအကောင်အထည်ဖော်သူ ကိုကြည်သားဦးက ကျွန်တော့်ကို စာမူတောင်းပြန်ပါသည်။ ။ ထိုအခါတွင် လည်း ဘာသာစကားဆောင်းပါးများကို လစဉ် ရေးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ။ ရွှေရုပ်စုံ ရပ်နားသွား သည့်အချိန်အထိ ဖြစ်ပါသည်။ ။

တစ်ချိန်ချိန်တွင် ထိုဆောင်းပါးများကို စာအုပ်အဖြစ်
စုစည်းပုံဖော်ကြည့်ရန်လည်း စိတ်ကူး မိပါသည်။ ။

၄

မြကန်စာအုပ်တိုက်ကို တည်ထောင်သော စာပေဝါသနာရှင်လူငယ်များက ကျွန်တော့် စာမူများကို စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေလိုကြောင်း ဆိုလာသောအခါ ချယ်ရီနှင့် ရွှေရုပ်စုံတွင် ကျွန်တော် ရေးခဲ့သော ဘာသာစကားဆောင်းပါးများ ထဲမှ သင့်နိုးရာရာတို့ ကို ရွေးချယ်ကာ စာအုပ်အဖြစ် ပုံဖော် ရန် စီစဉ်ပေးလိုက်ပါသည်။ ။ သင့်နိုးရာရာ ရွေးချယ်ရာတွင် စာဖတ်သူတို့ စုစုစည်းစည်း ဖတ်ရှုနိုင် စေရန် ရည်ရွယ်လျက် စကား အသုံးအနှုန်းနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကို ဤစာ အုပ်တွင် ရွေးချယ်စုစည်းလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ။

စကား အသုံးအနှုန်းဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ တွင် စာသုံးစကား၊ အပြောသုံးစကား၊ ဓလေ့သုံး စကား၊ ဗန်းစကား၊ အယဉ်သုံးစကား၊ မွေးစားစကား၊ ဒေသိယစကား စသည် ဖြင့် စကားအသုံး အနှုန်း အမျိုးမျိုးကို ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ လေ့လာတင်ပြထားပုံများကို ဖတ်ရှုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ။

အနက်အဓိပ္ပာယ်ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ တွင် ဘာသာဗေဒ၏ ပညာရပ်ခွဲတစ်ခုဖြစ်သော "အတ္ထုပ္ပတ္တိ" ခေါ် အနက်အဓိပ္ပာယ် လေ့လာသည့် ပညာရပ်ကို အခြေခံ၍ အနက်အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်ပုံများ နှင့် ပတ်သက်သည့် လေ့လာတင်ပြထားပုံများကို ဖတ်ရှုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဤဆောင်းပါးများကို ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဖတ်ရှုရင်း ကျွန်တော်တို့ နေ့စ

ဤနှင့်အမျှ ကူးခတ်လှုပ်ရှားနေရသော "စကားသမုဒ္ဒရာ စာသမုဒ္ဒရာ" ထဲက ပုံပန်းသွင်ပြင် အချို့ကို တစေ့တစောင်း ဂရုမူမိသည် ဆိုလျှင် ဤဆောင်းပါးများကို ရေးရကျိုးနပ်ပြီဟု ခံယူပါသည်။ ။

၅

ဤဆောင်းပါးများကို "ချယ်ရီ" နှင့် "ရွှေရုပ်စုံ" တို့ တွင် အလေးထား၍ ထည့်သွင်း ဖော်ပြ ပေးခဲ့သော ကိုအောင်ပြည့်နှင့် ကိုကြည်သာဦးတို့ကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။ ။ ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အားကြိုးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ကြသော "မြကန်" မှ စာပေ ဝါသနာရှင် လူငယ်များကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ ။

မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)

တတိယအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်းအတွက် စာရေးသူ၏ အမှာ

"စကားသမုဒ္ဒရာ စာသမုဒ္ဒရာ"ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်အတွက် မြကန်စာအုပ်တိုက်က ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် အားမာန်သစ်စာပေက ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။ ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီး ဆယ်နှစ်အကြာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ဖူးပွင့်ဝေဝေစာအုပ်တိုက် က တတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

"စကားသမုဒ္ဒရာ စာသမုဒ္ဒရာ" အဖြစ် စုစည်းထုတ်ဝေသော ဆောင်းပါးများ ၏ မြစ်ဖျားခံ ရာမှာ ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် စတင်ထုတ်ဝေသော ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်း ဖြစ်သည်။ ချယ်ရီကို တာဝန် ယူ အကောင်အထည်ဖော်သူမှာ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ကိုခင်မောင်မြင့် (စာရေးဆရာအောင်ပြည့်) ဖြစ်သည်။ ချယ်ရီမထွက်မီ စောစောကပင် ကိုခင်မောင်မြင့်က ကျွန်တော့်ကို ချယ်ရီ၌ ဆောင်းပါး လစဉ်ရေးပေးရန် တိုက်တွန်းထားသည်။ သို့ဖြင့် ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်းအမှတ်(၁)ကစ၍ လစဉ်မပျက်မကွက် ရေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဘာသာဗေဒပညာရပ်ကို အာရုံစိုက် လေ့လာနေသော ကျွန်တော်သည် ဘာသာစကားအကြောင်းကို အများ စိတ်ဝင်စားအောင် ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ရေးကြည့်လိုသောဆန္ဒ ထက် သန်နေသည့်အလျောက် ကျွန်တော့်ဆန္ဒကို ချယ်ရီမှာ ထိုဆောင်းပါးများ ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကိုခင်မောင်မြင့်ကလည်း လစဉ် ဂရုတစိုက် ဆောင်းပါးတောင်းသည်။ ကျွန်တော့် ဆောင်းပါးကို ချယ်ရီ၏ ဆော

င်းပါးကဏ္ဍတွင် ပထမဆုံးဆောင်းပါးအဖြစ် လစဉ် နေရာပေးသည် ။
သို့ဖြင့် ရေးရင်းရေးရင်း "လက်တွေ့" လာပြီး ချယ်ရီမှာ ဆောင်းပါးအပု
ဒ် ၉၀ ကျော်အထိ ရေးဖြစ်ခဲ့သည် ။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်အထိ ဖြစ်ပါသည် ။

၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေသောအခါ တာ
ဝန်ယူ အကောင်အထည် ဖော်သူ ကိုကြည်သားဦးက ကျွန်တော့်ကို စာမူ
တောင်းသည့်အတွက် ဘာသာစကား ဆောင်းပါးများ ကို ရွှေ့ရုပ်စုံရုပ်
နားသွားသည့်အချိန် လစဉ်ရေးဖြစ်ခဲ့ပါသည် ။ "စကားသမုဒ္ဒရာ စာသမု
ဒ္ဒရာ" ထုတ် ဝေရန် စီစဉ်သောအခါ ထိုဆောင်းပါးများ ထဲမှ စကားအ
သုံးအနှုန်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ဆိုင်ရာ ဆောင်း ပါးများကို ရွေးချယ်စုစည်း
ပေးလိုက်ပါသည် ။

ခ ပှယ ် ရ ျမ ှာ ကျွန်တော်ရေးသော ထိုဆောင်းပါးများကို
စိတ်ဝင်စားကြောင်း စာဖတ်သူ၊ စာပေ မိတ်ဆွေများ ထံမှ မကြာခဏ
ကြားရသည့်အတွက် ဝမ်းသာမိပါသည် ။ ချယ်ရီဆောင်းပါးများကို
အကြောင်းပြု၍ ကျွန်တော့်ကလောင်နာမည်ကို လူပိုသိလာခြင်းဖြစ်သ
ည် ဟု လည်း မှတ်ယူမိပါသည် ။ မကြာမီကပင် အစည်းအဝေးတစ်ခုတွ
င် လူရွယ်ပန်းချီပညာရှင်တစ်ဦးက ကျွန်တော်၏ ချယ်ရီ ဆောင်းပါးခေါ
င်းစဉ်အချို့ကို ရွတ်ဆိုပြပြီး ထိုဆောင်းပါးများကို သူငယ်ငယ်က အမြဲဖ
တ်ပြီး သဘော ကျခဲ့ကြောင်း ပြောသည့်အတွက် ဝီတိဖြစ်မိပါသည် ။ မြ
န်မာဘာသာစကား အပါအဝင် ဘာသာ စကားဆိုင်ရာ စာပေများကို လူ
ငယ်များ အာရုံစိုက်မိကြစေရန် ရည်ရွယ်ရေးသားသော ကျွန်တော့် ဆန္ဒ
မှာ လည်း သူ့အတိုင်းအတာအလျောက် ပုံဖော်လိမ့်မည်ဟု လည်း မျှော်
လင့်မိပါသည် ။

ဤစာအုပ်ကို တတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ဖူးပွင့်ဝေဝေစာ

အုပ်တိုက်ကို ကျေးဇူးတင် ပါသည်။ ။

မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)

၆-၄-၁၅

တစ်ခွန်း သူ့ကို ပြောလိုက်ပါ

(၁)

နေ့တစ်နေ့၏ ညဦးပိုင်း ဆိုပါစို့၊ အိမ်တစ်အိမ်၏ ဧည့်ခန်းထဲမှာ ဇနီး
မောင်နှံနှစ်ယောက် စကားပြောနေပုံကို နားထောင်ကြည့်ပါ။

"မောင်"

"....."

"မောင်လို့ ဆို"

"ဘာလဲ သက်ရယ်၊ ဒီမှာ မောင် စာဖတ်နေတာ
အာရုံတောင်ပျက်သွားပြီ"

"မောင် ဘာဖြစ်လို့ စကားမပြောတာလဲလို့ မေးနေတာ"

"ဪ ... ပြောစရာ အထွေအထူးမှ မရှိဘဲကွာ"

"သက် သိပါတယ်၊ မောင် သက်ကို ဂရုမစိုက်တော့ဘူး၊ အရင်ကလို
မချစ်တော့ဘူး မဟုတ် လား"

"ဪ ... အရူးမထစမ်းပါနဲ့ မိန်းမရယ်၊ မောင် သက်ကို ဘယ်လော
က်ချစ်တယ်ဆိုတာ သက် သိပါတယ်၊ မောင်ဟာ ဒီပြင်မိန်းမတွေနဲ့ ပွေ
နေလို့ လား၊ သက်ကို လခပြန်မအပ်ဘဲ နေလို့ လား၊ သက်နဲ့ ကလေး
တွေကို ပစ်ထားလို့ လား၊ ကဲ ... ပြောပါဦး"

"ဒါတော့ ဒါပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ ခုလို နားနားနေနေ နေရတုန်း ဟိုအကြောင်း ဒီအကြောင်းကလေး တွေ ပြောနေဖို့ ကောင်းတာပေါ့၊ ခုတော့ မောင်က သက်တစ်ယောက်လုံး အနားမှာ ရှိနေတာတောင် သက်ထက် စာအုပ်ကို ပိုပြီး ဂရုစိုက်နေတယ်"

"ဪ ... ဒုက္ခပါလား မိန်းမရယ်"

ဤစကားပြောခန်းကို နားထောင်ကြည့်လျှင် ပြဿနာဖြစ်ရခြင်းအတွက် တရားခံကို အထင်း သား မြင်ရပါလိမ့်မည်။ တရားခံက အခြားမဟုတ်ပါ။ "စကားသံမကြားရဘဲ တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်နေမှု" ပင်ဖြစ်ပါသည်။

လူတစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် စကားဖြင့် ဆက်သွယ်မြဲဖြစ်သည့် အလျောက် စကားသည် ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းကို သက်ဝင်လှုပ်ရှားစေသော ကိရိယာဖြစ်ပါသည်။ ။ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် စကားပြောနေသမျှ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းသည် ပွင့်နေပြီး ပုံမှန်လည်ပတ်နေ သောသဘောရှိပါသည်။ ။ စကားသံ မကြားရတော့ဘဲ တိတ်ဆိတ်သွားသည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဆက် သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းလည်း ပိတ်သွားပြီး တအုံနွေးနွေး ဖြစ်စရာများ၊ သံသယပွားစရာများ ဖြစ်လာကာ အထက်ပါ ဇနီးမောင်နှံ၏ ပြဿနာကဲ့သို့ မကျေလည်စရာလည်း ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါ သည်။ ။ ဤသို့ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းချောမွေ့အဆင်ပြေစေရေးအတွက် အရေးပါသော ဘာသာစကား၏ အ

ခန်းကဏ္ဍကို စူးစမ်းကြည့်မည်ဆိုပါလျှင် ...

(၂)

လူတစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် စကားပြောကြသည် ဆိုရာ၌ စကားထဲမှာ ပါသော အကြောင်း အချက်များကို သိစေလိုသော အသိပေးရည်ရွယ်ချက် သက်သက်ချည်း ပြောကြသည် မဟုတ်ပါ။ စိတ်ထဲမှာ ရတ်တရက် ပေါ်ပေါက်လာသော ထိတ်လန့်ခြင်း၊ အံ့ဩခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း၊ နာကျင်ခြင်း စသည့် ခံစားမှုများကို ဖော်ထုတ်ပြလိုသော ရည်ရွယ်ချက်နှင့်လည်း စကားပြောတတ်ကြပါသည်။ "အို နာလိုက်တာ၊ ဟော သူ ပြန် လာပြီ၊ ဟင် ရှာလို့ လည်း မတွေ့ပါလား" ဟူသော စကားများကို နားထောင်ကြည့်ပါ။ "အို၊ ဟာ၊ ဟင်" စသည့် ခံစားမှုဖော်ပြချက်များ ပါးစပ်က အရင်ထွက် လာပြီး မှ နောက်က အချက်အလက်ဖော်ပြမှု (နာကျင်ခြင်း၊ ပြန်လာခြင်း၊ ရှာမတွေ့ခြင်း)တို့ လိုက်လာရ သည် မဟုတ်ပါလော။ ထိုသာဓကမျိုးတို့ ကို အကြောင်းပြု၍ အချို့ပညာရှင်များက လူတို့ ဘာသာ စကားကို အသုံးပြုရာတွင် မခံစားမှုကို ဖော်ပြရန် သုံးခြင်းက အချက်အလက် ဖော်ပြရန် သုံးခြင်း ထက် ပို၍ ရှေးကျသည် ဟု ကောက်ချက်ချကြပါသည်။

လမ်းမှာ လူတစ်ယောက်ကို ကားတိုက်မိတော့မလို ဖြစ်နေ၍ ရုတ်တရက် အလန့်တကြား အော်ဟစ်ပြီး သတိပေးသည် ဆိုပါစို့။ "ဟေး" ဟု အော်မိချင် အော်မိမည်။ " လာပြီ လာပြီ" ဟု အော်မိချင်လည်း အောင်မိမည်။ "ဖယ် ဖယ်" ဟု အော်မိချင်လည်း အော်မိမည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ဤနေရာတွင် အော်သည့်စကားလုံးက အရေးမကြီးပါ။ အသံကျယ်ခြင်းနှင့် အလန့်တကြားဖြစ်သည့် လေသံပါခြင်းတို့ က လိုအ

ပ်သော သတိပေးမှုကို ပြုလုပ်ပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အလန့်တကြား ခံစားမှုကြောင့် ပေါ်ထွက်လာသော အသံက ဆိုလိုသော အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ညွှန်းနိုင်သည့် သဘောပင် ဖြစ်ပါသည်။ ။ စကားတစ်လုံးမှ နားမလည်သေးသော နို့စို့အရွယ် ကလေးငယ်သည် ပင် မိခင်၏ လေသံ ကို နားထောင်ပြီး ချစ်ခင်ယုယသံလား၊ ချော့မော့သံလား၊ စိတ်ဆိုးသံလား စသည် ဖြင့် ခွဲခြားနိုင်စွမ်း ရှိပါသည်။ ။ စကားပြောရာတွင် ပြောသူ ဆိုလိုသော အဓိပ္ပာယ်သည် ပြောသည့်စကားလုံးများ ပေါ်တွင် သာ တည်သည် မဟုတ်ဘဲ ပြောပုံဆိုပုံပေါ်တွင် လည်း တည်နေတတ်ပါသည်။ ။

(၃)

အောင်ပွဲဆင်နွှဲခဲ့သော ကမ္ဘာကျော် အားကစားသမားများကို ဂုဏ်ပြုပွဲ ကျင်းပသည် ဆိုပါစို့။ လူတိုင်း သိနေသော ထိုအားကစားသမားတစ်ဦးချင်း မိတ်ဆက်ပေးသောအခါ ပရိသတ်ကလည်း ယခုမှ သိရသူကဲ့သို့ သဘောထားပြီး ကောင်းချီးဩဘာ ပေးတတ်ကြပါသည်။ ။ အားကစားသမား တစ်ဦးချင်းက ပရိသတ်ရှေ့ထွက်ပြီး ကျေးဇူးတင်စကား ပြောသည် ဆိုလျှင်လည်း စကားပြောကျင့် မရှိသူများ ဆိုလျှင် ထစ်ထစ်ငေါ့ငေါ့ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။ မပွင့်တပွင့် ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေပါလိမ့် မည်။ သို့သော် ပရိသတ်က ထိုစကားကို ဝက်ဝက်ကွဲအောင် လက်ခုပ်ဩဘာပေး၍ ချီးကျူးပါလိမ့် မည်။ ထိုအားကစားသမားများ ပြောကြသော ကျေးဇူးတင်စကားများ တွင် သိမှတ်စရာ၊ အချက် အလက် အသစ်လည်း မပါ။ စိတ်ဝင်စားစရာလည်း မကောင်းပါဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် ကောင်းချီးပေးကြပါသနည်း။ ဂုဏ်ပြုခံထိုက်သူ၏ စကားဖြစ်သည် ဟူသော လူမှုရေးတန်ဖိုးကြောင့် ပင် မဟုတ်ပါလော။ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာပွဲတွင် ဘိသိ

က်ဆရာက ပါဠိဂါထာများ လည်း ရွတ်သည် ။ ကာရန်နဘောဖြင့် ဖွဲ့ထားသော ကဗျာများ လည်း ရွတ်သည် ။ ပရိသတ်အဖို့ ဘိသိက်ဆရာ ရွတ်သော စကားလုံးများကို အဓိပ္ပာယ်နားမလည်သည် လည်း ရှိသည် ။ နားလည်သည့်တိုင် အာရုံမစိုက်သည် လည်း ရှိသည် ။ သို့သော် သောင်းသောင်းဖြဖြ ဩဘာပေးရန် မည်သူမျှ ဝန်လေးမည် မထင်ပါ။ ကျက်သရေမင်္ဂလာကို ဆောင်သည့်စကားများ ဖြစ်သည် ဟူသော လူမှုရေးတန်ဖိုးကြောင့်ပင်ဖြစ် ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

(၄)

ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်း ချောမွေ့အဆင်ပြေစေသော စကားများ တွင် လောကဝတ် စကားများ သည် အလွန်အရေးပါလှပါသည်။ ။ မြန်မာစကားထဲတွင် "နေကောင်းရဲ့ လား၊ ထမင်း စားပြီးပြီလား၊ ဘယ်ကပြန်လာသလဲ" စသော လောကဝတ်စကားများကို တွင် တွင် ကျယ်ကျယ် သုံးတတ်ကြပါသည်။ ။ နောက်ပိုင်းတွင် "မင်္ဂလာပါ၊ ကျန်းမာရွှင်လန်းပါစေ" စသော လောကဝတ် စကားမျိုးတို့ ကိုပါ တီထွင် အသုံးပြုလာကြပါသည်။ ။ ထိုစကားများကိုပြောရာ၌ စကားမှာ ပါသော အဓိပ္ပာယ်ကို အဓိကရည်ညွှန်းလိုသည် မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့်လည်း လမ်းမှာ ရင်ဆိုင်တွေ့ရသည့် မာမာချာချာလူကြီးကို "နေကောင်းရဲ့ လား" ဟု မေးသူကမေးသည်။ ။ အမေးခံရသူကလည်း "နေ မကောင်းရင် အိပ်ရာထဲ လဲနေမှာ ပေါ့ကွ" ဟု မချေမငံ ပြန်မပြောပါ။ "နေကောင်းပါတယ်" ဟု အလိုက်သင့် ပြန်ပြောတတ်ပါသည်။ ။ ထို့အတူ လမ်းမှာ တွေ့သူကို "ထမင်းစားပြီးပြီလား" ဟု မေးရာမှာ လည်း တကယ်စားပြီး၊ မပြီး အလေးအနက် သိလို၍ မေးခြင်းမဟုတ်ပါ။ ထိုစကား အမေး ခံရသူကလ

ညင်း "မစားရသေးဘူးဆိုရင် ဝယ်ကျွေးမှာ လ ဘး" ဟု ပြန်မပြောပါ။
"စားပြီးပါပြီ" ၊ "မစားရသေးဘူး" စသည် ဖြင့်သာ အလိုက်သင့် ပြန်ပြော
တတ်ပါသည်။ ။ ထို့အတူ "ဘယ်က ပြန်လာသလဲ" "ဘယ်သွားမလို့ လဲ"
စသည် ဖြင့် မေးရာ၌ လည်း လာသည့်နေရာ၊ သွားမည့်နေရာ တို့ ကို အ
လေးအနက် သိလို၍ မေးခြင်း မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အမေးခံရသူက "ဒီ
နားကပါပဲ"၊ "ဟိုဘက်နား သွားမလို့ " စသည် ဖြင့် ဖြေလိုက်ရုံနှင့် မေး
သူက ကျေနပ်သွားမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ ။ စင်စစ် ထိုစကားများ သည် "နှုတ်ခွ
န်းဆက်စကား၊ နှုတ်ဆက်စကား" ဟူသောအမည်နှင့်အညီ ဆက်သွယ်
ရေးလမ်းကြောင်း ချောမွေ့ရေးအတွက် ဆက်သွယ်ပေးသောစကားများ
ဖြစ်ပါသည်။ ။

ထိုမျှမက တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တွေ့သည့်အခါ
သားအကြောင်း၊ သမီးအကြောင်း၊ ရာသီဥတုအကြောင်း၊ ရောင်းလိုက်
သော ကားအကြောင်း၊ ဝယ်လိုက်သောကားအကြောင်း၊ မိတ် ဟောင်း
ဆွေဟောင်းများ အကြောင်း စသည် ဖြင့် ရောက်တတ်ရာရာ အလာပသ
လွှာပ ပြောကြရာမှာ လည်း သိပြီးသား အကြောင်းအရာများ သာ များ
ပါသည်။ ။ အချက်အလက်သစ်များ ပါချင်မှ ပါပါ လိမ့်မည်။ သို့သော် ဤ
သို့စကားပြောနေသည့် ကာလပတ်လုံး ဆက်သွယ်ရေးတံခါး ပွင့်နေပြီး
ချောမွေ့အဆင်ပြေနေမည်ဖြစ်သည်။ ။ သဘောကွဲလွဲစရာ မရှိသော
အကြောင်းအရာမျိုးကို ပြောလေလေ ချောမွေ့အဆင်ပြေလေလေ
ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ပြောနေသော စကားများ ၏ အဓိပ္ပာယ် ထက်
စကားပြောနေရခြင်းဟူသော လူမှုရေးတန်ဖိုးက ပို၍
အရေးပါသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဆောင်းပါးအစတွင် သာဓကဆောင်ခဲ့သည့် ဇနီးမောင်နှံကဲ့သို့

ချစ်ကြောင်း၊ ဂရုစိုက်ကြောင်း ကို အကောင်အထည်ပြုရုံနှင့် မပြီးသေးဘဲ ချစ်ခင်ယုယမှု၊ ဂရုစိုက်မှုကို ဖော်ပြသည့်စကားများ ပြော နေရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ။ စာရေးတော်ကြီး ဦးသာဇံ ခေါ် ရှေးစာဆိုတော်ကြီး တစ်ဦးဆိုလျှင် ချစ်ခင်သူကို ယုယုယယ စကားပြောနေချင်သော်လည်း လူချင်း ဝေးကွာနေရသည့်အတွက် -

"စန်းယုန်ပွင့်ရယ်

လမ်းကြုံသင့်ရင် ညာညာမယ်သို့

ချာချာလည် မင့်မောင်ဖြင့် ရူးပြီလို့

တိမ်ဦးဝေယံစွန်းဆီက

တစ်ခွန်း သူ့ကို ပြောလိုက်ပါ

(စန္ဒာရယ်) မောလှပြီမို့"

ဟူ၍ လမင်းမှ တစ်ဆင့် အမှာ စကား ပါးရရှာပါသည်။ ။ ဤနေရာတွင် လည်း စာဆိုတော်ကြီး ၏ စကားကို ယူသုံးရမည်ဆိုလျှင် စကားပြောသူတိုင်း တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်း အဆင်ပြေစေချင်လျှင် ပြောစရာစကား အထူးအထွေ ရှိသည် ဖြစ်စေ၊ မရှိသည် ဖြစ်စေ "တစ်ခွန်းသူ့ကို ပြောလိုက်ပါ" ဟူ၍ သာ ဆိုချင်ပါတော့သည်။ ။

ချယ်ရီ-၄၉၊ ၁၉၈၈၊ ဩဂုတ်။